

BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

SỐ 1
2024

02

**SỬA ĐỔI NGHỊ ĐỊNH
06/2019/NĐ-CP:
CƠ HỘI TỐT ĐỂ BAN HÀNH
“DANH MỤC CÁC LOÀI CÓ KHẢ NĂNG GÂY
NUÔI SINH SẢN VÌ MỤC ĐÍCH THƯƠNG MẠI”**

06

**SỰ XÂM HẠI CỦA RÙA TAI ĐỎ
TẠI VIỆT NAM**

Rùa tai đỏ - loài bị buôn bán phổ biến để nuôi làm cảnh hoặc "phóng sinh" đã được xác định là loài ngoại lai xâm hại theo quy định tại Thông tư 35/2018/TT-BTNMT của Bộ Tài nguyên và Môi trường

08

**GIẢM THIỂU TÌNH TRẠNG BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT
HOANG DÃ TRÁI PHÉP TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG:
CẦN TRIỆT ĐỂ TỊCH THU TANG VẬT VÀ XỬ PHẠT CÁC
ĐỐI TƯỢNG CÓ LIÊN QUAN**

15

**HOẠT ĐỘNG CỦA PHÒNG BẢO VỆ
ĐỘNG VẬT HOANG DÃ ENV
NĂM 2023**

SỬA ĐỔI NGHỊ ĐỊNH 06/2019/NĐ-CP: CƠ HỘI TỐT ĐỂ BAN HÀNH “DANH MỤC CÁC LOÀI CÓ KHẢ NĂNG GÂY NUÔI SINH SẢN VÌ MỤC ĐÍCH THƯƠNG MẠI”

Nghị định 06/2019/NĐ-CP (Nghị định 06) ban hành ngày 22/01/2019 là văn bản quy phạm pháp luật đầu tiên quy định các cơ sở chỉ được nuôi những loài động vật hoang dã (ĐVHD) “có khả năng sinh sản liên tiếp qua nhiều thế hệ trong môi trường có kiểm soát” được liệt kê trong “Danh mục các loài có khả năng gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại.” Tuy nhiên, Nghị định 84/2021/NĐ-CP (Nghị định 84) sửa đổi, bổ sung Nghị định 06 đã loại bỏ quy định này. ENV cho rằng, việc sửa đổi, bổ sung Nghị định 06 lần tới đây là cơ hội hiếm hoi để khôi phục quy định vô cùng quan trọng này.

Theo quan điểm của ENV, việc ban hành danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại sẽ là cơ sở pháp lý quan trọng, giúp cơ quan chức năng tại các tỉnh thành quản lý hiệu quả hơn khoảng 7.500 cơ sở nuôi thương mại ĐVHD hiện đang hoạt động ở Việt Nam. Quy định này cũng sẽ hạn chế được tình trạng nhập lậu và hợp pháp hóa ĐVHD có nguồn gốc bất hợp pháp tại các cơ sở, đặc biệt là đối với các loài nguy cấp, bên cạnh đó tạo cơ sở pháp lý rõ ràng, giúp các cơ quan chức năng có thể kiểm tra, giám sát hiệu quả những cơ sở nuôi ĐVHD.

Yêu cầu chủ cơ sở nuôi chỉ được đăng ký nuôi những loài ĐVHD được Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam xác nhận không phải là một quy định mới. Nghị định 82/2006/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định 98/2011/NĐ-CP) đã quy định việc nuôi thương mại một loài chỉ có thể được thực hiện nếu có xác nhận bằng văn bản của Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam về việc loài đó có khả năng

sinh sản liên tiếp qua nhiều thế hệ trong môi trường có kiểm soát (trong trường hợp nuôi sinh sản), hoặc hoạt động nuôi sinh trưởng không ảnh hưởng tới công tác bảo tồn loài đó trong tự nhiên.

Nghị định 06 sau đó đã kế thừa và củng cố quy định này theo hướng Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam có nhiệm vụ tư vấn cho Cơ quan thẩm quyền quản lý CITES Việt Nam công bố danh mục các loài có khả năng gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại (quy định này sau đó đã bị bãi bỏ bởi Nghị định 84).

ENV cho rằng việc sửa đổi Nghị định 06 lần tiếp theo cần kế thừa các quy định về việc ban hành danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại và ban hành đồng thời danh mục này trong Nghị định mới. Với việc tiếp tục quy định này, các nhà làm luật cũng có thể xem xét xóa bỏ quy định yêu cầu xác nhận bằng văn bản từ Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam trong trường hợp cơ sở lần đầu đăng ký nuôi loài thuộc nhóm thú, chim, bò sát và lưỡng cư như hiện đang quy định tại Nghị định 84.

ENV tin tưởng rằng việc ban hành danh mục loài ĐVHD được phép nuôi thương mại có thể tăng cường hiệu quả quản lý nuôi ĐVHD ở Việt Nam, thúc đẩy công tác bảo tồn ĐVHD, đồng thời giúp các cơ sở nuôi hoạt động hợp pháp, có lợi nhuận mà không gây tổn hại đến đa dạng sinh học của đất nước.

BAN HÀNH DANH MỤC CÁC LOÀI ĐƯỢC PHÉP GÂY NUÔI SINH SẢN VÌ MỤC ĐÍCH THƯƠNG MẠI

MỘT GIẢI PHÁP ĐƠN GIẢN GIÚP TĂNG CƯỜNG HIỆU QUẢ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NUÔI THƯƠNG MẠI ĐVHD Ở VIỆT NAM

Lợi ích của việc ban hành “Danh mục ĐVHD được phép nuôi thương mại” trong quá trình cấp phép

Thay vì phải yêu cầu Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam xác nhận bằng văn bản mỗi khi một cơ sở đăng ký nuôi loài ĐVHD mới thuộc các lớp thú, chim, bò sát, lưỡng cư, cơ quan kiểm lâm chỉ cần đối chiếu và đảm bảo loài dự kiến đăng ký nằm trong “*Danh mục các loài có khả năng gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại*”. Ngoài ra, Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam chỉ cần tư vấn công bố Danh mục loài ĐVHD được phép nuôi thương mại và cập nhật khi cần thiết mà không phải phản hồi đối với từng yêu cầu cấp phép từ địa phương.

Lợi ích của việc ban hành “Danh mục các loài có khả năng gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại” trong công tác quản lý

Các cơ sở nuôi thương mại có đăng ký hiện đang được phép nuôi thương mại ít nhất 39 loài bị đe dọa trên toàn cầu. Tuy nhiên, rất nhiều cá thể ĐVHD được nuôi tại các cơ sở có nguồn gốc từ tự nhiên và được hợp pháp hóa tại các cơ sở rồi bán ra thị trường. Đây là một mối đe dọa lớn đối với đa dạng sinh học của Việt Nam và các quốc gia lân cận. Với cơ chế pháp lý hiện tại, lực lượng kiểm lâm gặp rất nhiều khó khăn trong việc xác định các cá thể ĐVHD tại các cơ sở có nguồn gốc hợp pháp hay bất hợp pháp (từ tự nhiên). Do đó, việc ban hành “*Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại*” sẽ là giải pháp nhanh chóng và hữu hiệu giúp loại bỏ tình trạng sử dụng các cơ sở được cấp phép để “nhập lậu”, tiến hành các hoạt động buôn bán bất hợp pháp các loài bị đe dọa trên toàn cầu và các loài nguy cấp khác. Việc danh mục chỉ bao gồm những loài ĐVHD sinh sản tốt trong điều kiện nuôi nhốt, có hiệu quả kinh tế cao và không bị đe dọa trong tự nhiên cũng giảm thiểu nguy cơ những loài ĐVHD không đáp ứng tiêu chí này bị nhập lậu và “hợp pháp hóa” tại cơ

sở nuôi. Với việc ban hành *Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại*, quá trình kiểm tra các cơ sở nuôi cũng khả thi và hiệu quả hơn vì chỉ cần đảm bảo các cá thể ĐVHD được nuôi tại các cơ sở đều nằm trong danh mục này.

Lợi ích của việc ban hành “Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại” đối với các chủ cơ sở đăng ký nuôi ĐVHD với mục đích thương mại

Hiện nay, phần lớn các chủ cơ sở nuôi đều không biết rõ loài ĐVHD nào được phép nuôi thương mại. Do đó, nếu các chủ cơ sở đã đầu tư cho hoạt động nuôi một loài mà sau này không được Cơ quan Khoa học CITES Việt Nam xác nhận do ảnh hưởng bất lợi của hoạt động nuôi đến quần thể loài đó trong tự nhiên họ hoàn toàn có thể mất khoản vốn đầu tư hoặc cơ quan chức năng không thể có giải pháp xử lý thích hợp các trường hợp này. Vì lẽ đó, *Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại* sẽ loại bỏ được rủi ro này. Các chủ cơ sở có thể dựa vào danh mục này để làm căn cứ lựa chọn những loài ĐVHD phù hợp để tập trung đầu tư nuôi. Ngoài ra, đồng thời với việc ban hành Danh mục này, các cơ quan Nhà nước cũng có thể đơn giản hóa quy trình đăng ký cũng như ban hành hướng dẫn phương pháp nuôi đối với các loài được liệt kê trong Danh mục.

Suy ngẫm: Việc ban hành *Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại* sẽ loại bỏ tình trạng các đối tượng sử dụng vỏ bọc hợp pháp để “hợp thức hóa” ĐVHD bị khai thác trái phép từ tự nhiên. Cùng với đó, nếu *Danh mục các loài được phép gây nuôi sinh sản vì mục đích thương mại* được ban hành, các cơ sở nuôi ĐVHD tuân thủ theo đúng pháp luật sẽ có cơ hội phát triển mạnh. Đã đến lúc hoạt động nuôi ĐVHD vì mục đích thương mại cần được quản lý có hiệu quả để vừa góp phần tăng trưởng kinh tế mà vẫn không ảnh hưởng đến đa dạng sinh học của Việt Nam. Giải pháp để biến mong muốn này thành hiện thực đang nằm trong tay chúng ta!

NHÌN LẠI CÔNG TÁC XỬ LÝ TỘI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI VIỆT NAM NĂM 2023

NHỮNG KẾT QUẢ NỔI BẬT TRONG NĂM 2023

Hơn **92%** các vụ án hình sự về ĐVHD có đối tượng bị bắt giữ

Hơn **41%** số vụ án áp dụng hình phạt tù giam

50% các vụ án hình sự về ĐVHD có phát hiện đối tượng đã được đưa ra xét xử

Mức án tù trung bình là **3 năm**

*Tính đến cuối năm 2023, còn 97/176 vụ án đang trong quá trình xử lý. ENV cho rằng sau khi 97 vụ án này được xử lý xong, tỷ lệ các vụ án hình sự về ĐVHD có phát hiện đối tượng đưa ra xét xử sẽ tăng lên đáng kể, ít nhất là tương tự với năm trước đó (91,2%).

Kết quả phân tích dữ liệu của ENV trong gần 10 năm qua cho thấy các cơ quan tiến hành tố tụng đã áp dụng quan điểm nhất quán và hình phạt nghiêm khắc với các đối tượng phạm tội về ĐVHD, từ đó tăng cường tính răn đe, phòng ngừa loại tội phạm này. Mặc dù vậy, công tác đấu tranh với tội phạm về ĐVHD vẫn còn tồn tại một số thách thức nhất định. Đặc biệt, bên cạnh việc tiếp tục bắt giữ và xử lý các đối tượng đóng vai trò thứ yếu, ENV cho rằng công tác điều tra, bắt giữ và xử lý các đối tượng cầm đầu các đường dây buôn bán ĐVHD lớn cần trở thành ưu tiên hàng đầu. Các cơ quan điều tra cũng nên tập trung xác định chủ các lô hàng bị bắt giữ tại khu vực cảng. ENV tin rằng, việc tập trung điều tra, phát hiện và bắt giữ các đối tượng cầm đầu và áp dụng hình phạt nghiêm khắc với các đối tượng này sẽ góp phần triệt phá các mạng lưới buôn bán ĐVHD quy mô lớn.

Lưu ý: Các vụ án hình sự về ĐVHD được đánh giá trong báo cáo này là những vụ án buôn bán, vận chuyển, nuôi nhốt, tàng trữ trái phép cá thể, bộ phận hoặc sản phẩm ĐVHD - là tội phạm theo quy định của BLHS nhưng không bao gồm các vụ án mua bán nhỏ lẻ ĐVHD liên quan đến người tiêu dùng dù có yếu tố hình sự.

CÔNG TÁC XỬ LÝ CÁC VỤ ÁN HÌNH SỰ VỀ ĐVHD PHÁT HIỆN TRONG NĂM 2023

Lưu ý: Các vụ án được phân tích trong mục này là các vụ án có thời điểm phát hiện vi phạm trong năm 2023 (hoạt động bắt giữ và truy cứu trách nhiệm hình sự có thể xảy ra vào những năm sau đó).

Bảng 1: Tỷ lệ các vụ án hình sự về ĐVHD có đối tượng bị bắt giữ trong giai đoạn 2017-2023

Năm	2017	Bộ luật Hình sự sửa đổi có hiệu lực	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Số vụ án hình sự về ĐVHD	94		122	154	137	169	179	191
Số vụ án có đối tượng bị bắt giữ	80		107	137	130	162	171	176
Tỷ lệ % các vụ án có đối tượng bị bắt giữ	85,1		87,7	89	94,9	95,9	95,5	92,1
Số đối tượng bị bắt giữ	134		176	229	181	261	248	280
Số vụ án có đối tượng bị truy tố/xét xử	55		94	125	118	153	156	88
Tỷ lệ % các vụ án có đối tượng bị xét xử	68,8		87,9	91,2	90,8	94,4	91,2	50

CÁC VỤ ÁN ĐƯỢC ĐƯA RA XÉT XỬ VÀ CÓ ĐỐI TƯỢNG BỊ ÁP DỤNG HÌNH PHẠT TÙ

Lưu ý: Số liệu các vụ án được đưa ra xét xử tại Bảng 2 sẽ khác so với số liệu trong Bảng 1 vì Bảng 2 CHỈ bao gồm các vụ án được xét xử trong một năm nhất định, bao gồm cả những vụ án được phát hiện trong giai đoạn trước đó.

Bảng 2. Hiệu quả công tác xét xử tội phạm về ĐVHD (tính theo thời điểm vụ án được đưa ra xét xử) trong giai đoạn 2017-2023

Năm	2017	BLHS sửa đổi có hiệu lực	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Số vụ án được đưa ra xét xử	64		63	95	120	141	159	205
Số vụ xét xử có đối tượng bị phạt tù	19		29	46	59	64	74	85
Tỷ lệ % các vụ án áp dụng hình phạt tù	29,7		46	48,4	49,2	45,4	46,5	41,5
Số đối tượng bị áp dụng hình phạt tù	27		39	79	95	84	108	117
Mức hình phạt tù trung bình (theo năm)	1,21		3,08	4,48	4,09	3,60	3,06	3

SỰ SỤP ĐỔ CỦA CÁC "ÔNG TRÙM"

Việc chỉ thu giữ số lượng lớn ĐVHD tại cảng hoặc sân bay là chưa đủ để làm sụp đổ các đường dây buôn bán động vật hoang dã trên thế giới. Các đường dây buôn bán ĐVHD chỉ chấm dứt hoạt động khi các cơ quan chức năng điều tra, bắt giữ và xử lý nghiêm những đối tượng cầm đầu các đường dây này. Chỉ khi những kẻ cầm đầu các đường dây buôn bán ĐVHD quy mô lớn bị điều tra, truy cứu trách nhiệm hình sự và xử lý nghiêm thì các đường dây tội phạm mới hoàn toàn bị triệt phá. Đây là những điều đã xảy ra với đường dây mua bán ĐVHD của các đối tượng Nguyễn Mậu Chiến và Hoàng Tuấn Hải.

Nguyễn Mậu Chiến, cầm đầu đường dây buôn lậu sừng tê giác, ngà voi và vảy tê tê từ Châu Phi về Việt Nam. Đối tượng này đã bị bắt giữ vào năm 2017 và bị kết án tù lần cuối cùng vào năm 2020.

Hoàng Tuấn Hải: một trong hai kẻ cầm đầu mạng lưới buôn bán rùa biển lớn nhất Việt Nam – bị bắt giữ vào năm 2014 tại Khánh Hòa với tang vật 10 tấn rùa biển. Đối tượng này sau đó đã bị phạt tù vào năm 2018.

Các cơ quan thực thi pháp luật tại nhiều quốc gia trên thế giới đã và đang nỗ lực trong nhiều năm để điều tra, bắt giữ và truy cứu trách nhiệm hình sự những đối tượng cầm đầu các đường dây buôn bán ĐVHD lớn.

Ví dụ, vào năm 2017, một đối tượng người Liberia - Moazu Kromah – cùng hai đối tượng người Guinea-Bissau đã bị bắt giữ. Trong đó, Kromah là một trùm buôn ngà voi lớn có mối liên hệ mật thiết với các ‘đầu nậu’ tại Việt Nam. Sau quá trình mở rộng điều tra của các cơ quan chức năng, Kromah và đồng phạm đã bị bắt giữ và dẫn độ về Hoa Kỳ để truy tố. Năm 2022, Kromah nhận bản án 5 năm tù. Các đối tượng khác cũng đang chuẩn bị được đưa ra xét xử.

Một ông trùm nữa đã sụp đổ là “Bố già” Teo Boon Ching - một đối tượng người Malaysia đóng vai trò chủ chốt trong một mạng lưới buôn bán ĐVHD thường nhập lậu rất nhiều lô hàng ngà voi và hàng lậu khác qua Malaysia vào Đông Nam Á. Giống như Kromah, Teo Boon Ching cũng là mục tiêu điều tra của nhiều cơ quan thực thi pháp luật quốc tế. Đối tượng này sau đó đã bị bắt giữ tại Thái Lan và dẫn độ sang Hoa Kỳ. Hiện tại, đối tượng đang chấp hành hình phạt tù tại Hoa Kỳ.

Cả hai vụ án kể trên đều là kết quả của những nỗ lực và sự hợp tác chặt chẽ giữa các cơ quan thực thi pháp luật của nhiều quốc gia. Những thắng lợi này đã làm suy yếu các mạng lưới buôn bán ĐVHD trái phép do những đối tượng có liên quan cầm đầu.

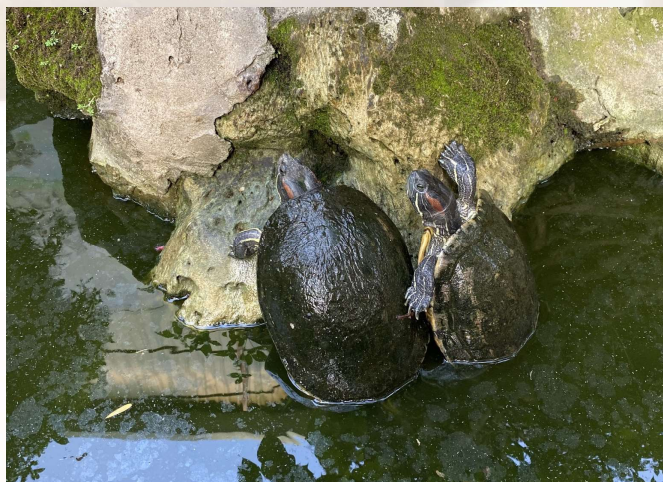
Các cơ quan thực thi pháp luật cần đặt ưu tiên hàng đầu và tập trung thời gian, nguồn lực vào việc điều tra, xác định các đối tượng cầm đầu những đường dây buôn bán ĐVHD lớn xuyên quốc gia để từ đó phát hiện, bắt giữ, khởi tố và áp dụng hình phạt nghiêm khắc với các đối tượng này nhằm xóa sổ các mạng lưới do người Việt Nam cầm đầu.

SỰ XÂM HẠI CỦA

RÙA TAI ĐỎ TẠI VIỆT NAM

Rùa tai đỏ đang xuất hiện ngày càng phổ biến tại Việt Nam. Rùa tai đỏ có phân bố tự nhiên ở Hoa Kỳ và là một trong những loài bò sát bị buôn bán nhiều nhất trên thế giới với số lượng lên đến hàng triệu cá thể để làm cảnh. Rất nhiều người mua loài này khi chúng mới nở và còn bé vì vẻ ngoài đáng yêu. Tuy nhiên, loài này phát triển rất nhanh và nếu bị thả hoặc thoát khỏi môi trường nuôi nhốt thì chúng có thể cạnh tranh và ảnh hưởng nghiêm trọng tới sự tồn tại của các loài bản địa. Việc gây nuôi, buôn bán để làm cảnh đã dẫn đến sự xâm lấn của rùa tai đỏ trong các hệ sinh thái tự nhiên tại khoảng 50 đến 60 quốc gia trên thế giới, từ Vương quốc Anh và các nước Châu Âu, sang các nước Trung Đông, Nam Phi, Nhật Bản và hầu hết các nước Đông Nam Á.

Ở Việt Nam, buôn bán và phát tán rùa tai đỏ là hành vi vi phạm pháp luật và có thể bị xử phạt. Đây là động thái ban đầu của các cơ quan quản lý Nhà nước nhằm ngăn chặn việc phát tán loài ngoại lai xâm hại này ở nước ta. Tuy nhiên, việc thực thi các quy định pháp luật để kiểm soát hoạt động buôn bán rùa tai đỏ còn chưa triệt để tại nhiều địa phương trên cả nước. Từ tập tục “phóng sinh cầu may” của một bộ phận người dân, rùa tai đỏ hiện nay có thể được tìm thấy với số lượng lớn tại ao, hồ ở nhiều đền, chùa trên khắp cả nước cũng như trong tự nhiên tại các sông, hồ, kênh, rạch tại Việt Nam.

Rùa tai đỏ phát triển và trưởng thành rất nhanh, chúng có thể sinh sản lên đến 30 trứng một lứa, và 05 lứa mỗi năm. Đây là một loài ăn tạp, có thể ăn gần như tất cả các sinh vật từ các loài thực vật thủy sinh đến các loài động vật không xương sống.

Nhiều quốc gia trong đó có Việt Nam đã cấm nhập khẩu rùa tai đỏ do lo ngại loài này có thể phát triển mạnh trong môi trường tự nhiên và cạnh tranh môi trường sống với các loài rùa bản địa và thậm chí làm mất cân bằng các hệ sinh thái.

Các cơ quan chức năng ở Việt Nam cần xử lý nghiêm các vi phạm liên quan đến rùa tai đỏ, thực thi triệt để các quy định pháp luật có liên quan và đảm bảo tịch thu những cá thể rùa tai đỏ ngay khi phát hiện. Các lực lượng tại khu vực biên giới như Bộ đội Biên phòng và Hải quan cũng cần tăng cường kiểm soát biên giới, ngăn chặn việc nhập lậu trái phép hàng ngàn cá thể rùa từ Thái Lan hoặc các quốc gia khác - nơi rùa tai đỏ đang được gây nuôi phổ biến vào Việt Nam.

DỪNG việc du nhập rùa tai đỏ vào Việt Nam! Xử lý nghiêm các trường hợp quảng cáo, buôn bán rùa tai đỏ và tịch thu, tiêu hủy rùa tai đỏ ngay khi phát hiện. **KHÔNG** để rùa tai đỏ tiếp tục xuất hiện Việt Nam.

**"NẾU BẠN KHÔNG PHẢI
LÀ MỘT PHẦN CỦA
GIẢI PHÁP THÌ CÓ THỂ
BẠN ĐANG LÀ MỘT PHẦN
CỦA VẤN ĐỀ."**

THẨM QUYỀN XỬ LÝ VI PHẠM LIÊN QUAN ĐẾN RỪA TAI ĐỎ CỦA MỘT SỐ CƠ QUAN CHỨC NĂNG

Cá nhân/Cơ quan	Các hình thức xử phạt theo thẩm quyền	Cơ sở pháp lý
Chiến sĩ Công an /Kiểm lâm viên	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 5 trăm nghìn đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 1 Điều 57 và khoản 1 Điều 63 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 1 Điều 39 và khoản 1 Điều 43 Luật Xử lý vi phạm hành chính¹
Trưởng trạm, Đội trưởng Công an	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 1,5 triệu đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 2 Điều 57 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 2 Điều 39 Luật Xử lý vi phạm hành chính
Trưởng Công an cấp xã	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 2,5 triệu đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 3 Điều 57 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 3 Điều 39 Luật Xử lý vi phạm hành chính
Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 5 triệu đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 1 Điều 56 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 1 Điều 38 Luật Xử lý vi phạm hành chính¹
Trưởng Công an cấp huyện / Hạt trưởng Hạt Kiểm lâm	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 25 triệu đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 4 Điều 57 và khoản 6 Điều 63 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 4 Điều 39 và khoản 3 Điều 43 Luật Xử lý vi phạm hành chính
Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp huyện / Giám đốc Công an cấp tỉnh	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 100 triệu đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 2 Điều 56 và khoản 5 Điều 57 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 2 Điều 38 và khoản 5 Điều 39 Luật Xử lý vi phạm hành chính
Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh	<ul style="list-style-type: none"> Phạt cảnh cáo; Phạt tiền lên đến 1 tỷ đồng; Tịch thu và buộc tiêu hủy toàn bộ tang vật. 	<ul style="list-style-type: none"> Khoản 3 Điều 56 Nghị định 45/2022/NĐ-CP Khoản 3 Điều 38 Luật Xử lý vi phạm hành chính

¹ Luật Xử lý vi phạm hành chính ban hành ngày 20/6/2012 (Sửa đổi, bổ sung bởi Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xử lý vi phạm hành chính ngày 13/11/2020).

KHÔNG THẢ CÁC LOÀI NGOẠI LAI RA MÔI TRƯỜNG

ENV đã ghi nhận một số vụ thu giữ loài ngoại lai trên cả nước mà sau đó các cơ quan chức năng đã thả các cá thể ngoại lai ra môi trường tự nhiên.

Việc ngăn chặn sự du nhập của các loài ngoại lai vào môi trường tự nhiên của Việt Nam là vô cùng quan trọng bởi một số loài ngoại lai có khả năng thiết lập quần thể trong tự nhiên, cạnh tranh với các loài bản địa và từ đó tác động xấu đến các hệ sinh thái của Việt Nam.

Vì vậy sau khi tịch thu các loài ngoại lai, các cơ quan chức năng có thể lựa chọn những phương thức sau:

1. Chuyển giao đến trung tâm cứu hộ
2. Chuyển giao đến một cơ sở nuôi ĐVHD không vì mục đích thương mại đã được cấp phép, ví dụ: vườn động vật.
3. Tiêu hủy các cá thể ĐVHD đã thu giữ
4. Trong trường hợp không thực hiện được các phương thức trên, các cơ quan chức năng có thể liên hệ đến ENV để được hỗ trợ.

GIẢM THIỂU TÌNH TRẠNG BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TRÁI PHÉP TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG: CẦN TRIỆT ĐỂ TỊCH THU TANG VẬT VÀ XỬ PHẠT CÁC ĐỐI TƯỢNG CÓ LIÊN QUAN

Gần đây, Hạt Kiểm lâm huyện Điện Biên đã xử lý thành công một trường hợp quảng cáo, buôn bán ĐVHD trái phép trên không gian mạng. Vào tháng 4/2023, sau khi tiếp nhận tin báo về một đối tượng quảng cáo bán chim chào mào trên Internet, Hạt Kiểm lâm huyện Điện Biên đã tiến hành kiểm tra cửa hàng sinh vật cảnh của đối tượng và tịch thu 13 cá thể chim hoang dã cũng như ban hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối tượng 3 triệu đồng. Cơ quan kiểm lâm cũng yêu cầu đối tượng gỡ bỏ tất cả các đường dẫn có dấu hiệu vi phạm.

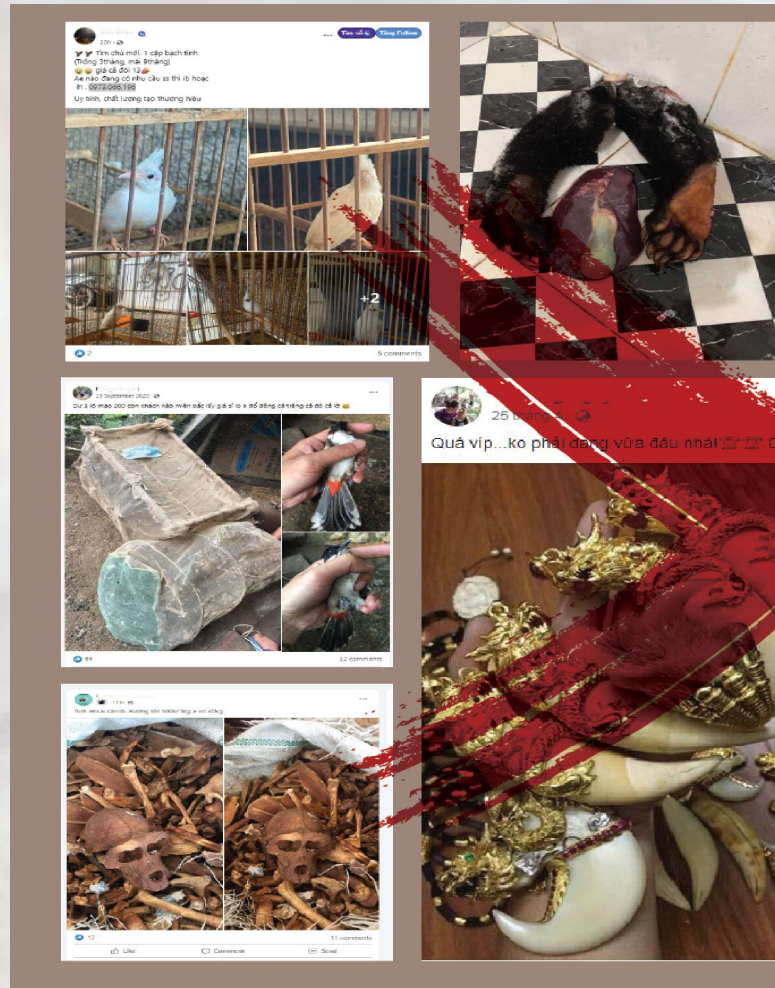
Mặc dù số lượng chim thu giữ không lớn nhưng vụ việc là một ví dụ điển hình về cách thức xử lý vi phạm nhanh chóng và hiệu quả mà các địa phương khác nên noi theo.

Không chỉ riêng tại Điện Biên, cơ quan kiểm lâm ở nhiều địa phương khác cũng đã và đang xử lý hiệu quả các vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng. Mới đây, tại Quảng Nam, cơ quan kiểm lâm đã kiểm tra nhà của một đối tượng đăng quảng cáo bán chim và đã tịch thu được nhiều cá thể chim hoang dã. Cơ quan kiểm lâm sau đó đã xử phạt đối tượng 4,2 triệu đồng và yêu cầu gỡ bỏ tất cả các đường dẫn có dấu hiệu vi phạm trên Facebook.

ENV nhận thấy phương pháp xử lý có hiệu quả các vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng bao gồm:

Quy trình xử lý bắt đầu bằng việc xác định đối tượng vi phạm. Trong hầu hết các trường hợp, ENV có thể hỗ trợ cung cấp một số thông tin về đối tượng đến cơ quan chức năng. Sau đó, cơ quan chức năng

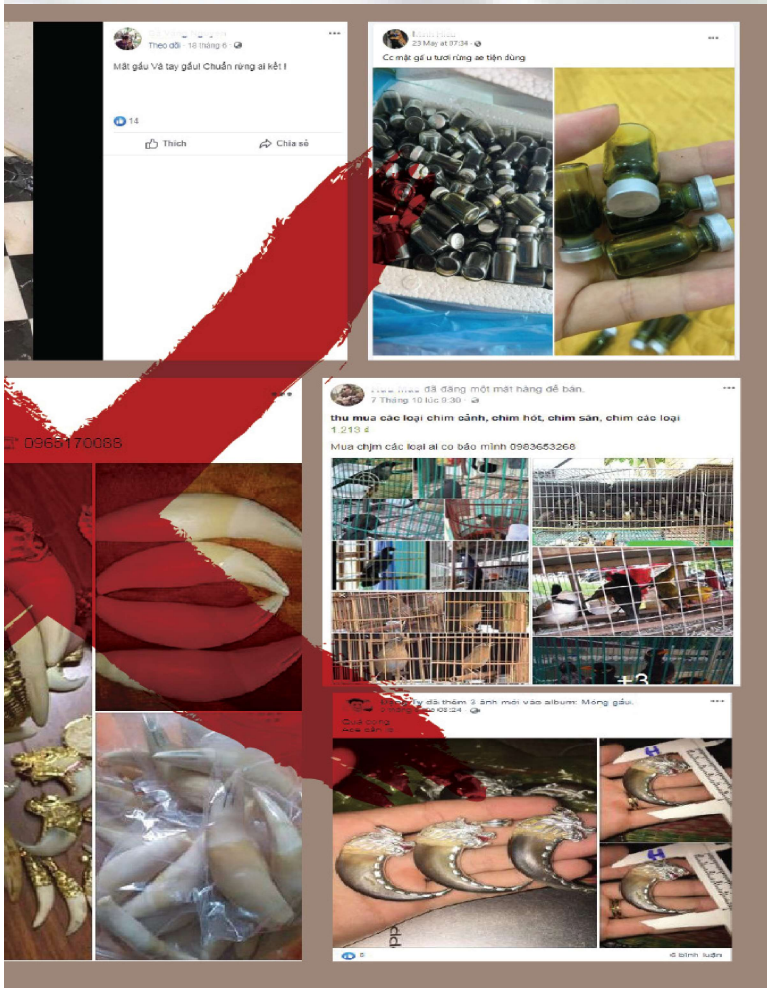

có thể kiểm tra địa chỉ của đối tượng và xác minh nếu đối tượng tàng trữ ĐVHD hoặc sản phẩm từ ĐVHD tại địa chỉ này. Nếu có, cơ quan chức năng có thể ngay lập tức tịch thu tang vật và xử lý vi phạm theo quy định của pháp luật, dựa vào loài, số lượng ĐVHD hoặc sản phẩm từ ĐVHD.

Tuy nhiên, nếu quá trình kiểm tra tại nhà riêng hoặc cơ sở kinh doanh của đối tượng không phát hiện ĐVHD, cơ quan chức năng cần xem xét xử lý hành vi quảng cáo kinh doanh trái phép của đối tượng. Các cơ quan chức năng có thể áp dụng hình phạt ở các mức độ khác nhau, từ cảnh cáo, yêu cầu đối tượng gỡ bỏ các đường dẫn có dấu hiệu vi phạm trong trường hợp vi phạm ít nghiêm trọng, đến phạt tiền trong trường hợp đối tượng quảng cáo bán các loài được ưu tiên bảo vệ hoặc sản phẩm, bộ phận từ chúng như ngà voi hoặc móng hổ.

Trong trường hợp đối tượng thường xuyên đăng bài quảng cáo bán động vật, bộ phận hoặc sản phẩm

của ĐVHD với quy mô lớn trên Internet, việc cảnh cáo những đối tượng này sẽ không có tác dụng răn đe. Trên thực tế, ENV đã ghi nhận nhiều vụ việc như vậy. Biện pháp tối ưu nhất để xử lý các vi phạm nghiêm trọng về ĐVHD trên Internet trong trường hợp không phát hiện ĐVHD và/hoặc không bắt giữ thành công đối tượng là áp dụng hình phạt tiền

ng nghiêm khắc (nếu ĐVHD được quảng cáo là hàng cấm) và yêu cầu đối tượng gỡ bỏ ngay lập tức các tài khoản mạng xã hội hoặc trang web có dấu hiệu vi phạm.

Một số ví dụ về việc áp dụng hình phạt tiền nghiêm khắc với các đối tượng quảng cáo bán ĐVHD trên không gian mạng:

Sơn La

Ngày 05/9/2023, Ủy ban nhân dân tỉnh Sơn La áp dụng mức phạt 85 triệu đồng đối với một đối tượng có hành vi quảng cáo bán móng hổ, nanh hổ, móng gấu, nanh gấu và các sản phẩm chế tác từ ngà voi.

Bình Phước

Ngày 28/12/2022, Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Phước áp dụng mức phạt 70 triệu đồng đối với một đối tượng quảng cáo bán nanh, móng động vật và sản phẩm ngà voi trên không gian mạng.

Điện Biên

Ngày 17/10/2022, Ủy ban nhân dân tỉnh Điện Biên áp dụng mức phạt 70 triệu đồng đối với một đối tượng quảng cáo bán mật gấu trên không gian mạng.

Hà Giang

Ngày 11/10/2022, Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Giang áp dụng mức phạt 77,5 triệu đồng đối với một đối tượng quảng cáo bán sản phẩm ĐVHD (móng gấu, sản phẩm ngà voi, cao xương khỉ, cao trăn) trên không gian mạng.

Kon Tum

Ngày 14/10/2019, Ủy ban nhân dân tỉnh Kon Tum đã ban hành quyết định xử phạt 86.250.000 đồng đối với một đối tượng quảng cáo rượu ngâm tê tê, rắn hổ mang, cây, khỉ, kỳ đà, móng hổ, mật gấu, cao hổ, tiêu bản mèo gấm, mèo rừng, cây vắn bắc và đầu sơn dương trên nền tảng mạng xã hội Facebook.

Trong trường hợp đối tượng có hành vi vi phạm nghiêm trọng nhưng không đủ căn cứ để tiến hành việc bắt giữ và xử lý, việc xử phạt nghiêm khắc hành vi quảng cáo là một cách thức tối ưu để răn đe đối tượng. Việc lựa chọn cách thức xử lý đối với mỗi đối tượng cụ thể có thể tùy thuộc vào lịch sử và mức độ vi phạm của đối tượng. Nếu đặt mình vào vị trí của đối tượng vi phạm, các cán bộ chức năng có thể dễ dàng nhận thấy trong hầu hết các trường hợp, mức phạt hành chính 1 triệu đồng sẽ không mang nhiều ý nghĩa răn đe đối với các đối tượng vi phạm.

Việc giảm thiểu vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng hoàn toàn nằm trong tầm tay của các cơ quan chức năng nếu chúng ta kiên trì thực hiện các nguyên tắc “nghiêm khắc, công bằng và nhất quán”.

ENV trân trọng cảm ơn các cơ quan chức năng trên cả nước, đặc biệt là các đơn vị kiểm lâm, công an tại Sơn La, Bình Phước, Điện Biên, Hà Giang và Kon Tum – những đơn vị đã và đang nỗ lực hết mình để bảo vệ ĐVHD và giảm thiểu vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng.

ENV hỗ trợ tổ chức tập huấn xử lý vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng cho các đơn vị có nhu cầu

ENV đã phát triển một chương trình tập huấn kết hợp thực hành dành cho các cán bộ thực thi pháp luật nhằm hỗ trợ các cơ quan chức năng nâng cao kỹ năng xử lý vi phạm về ĐVHD trên không gian mạng. Nội dung tập huấn có sử dụng các vụ vi phạm trên thực tế để chia sẻ với các cơ quan cách thức xác định đối tượng cũng như giúp cơ quan chức năng xem xét áp dụng các quy định xử lý phù hợp. Trong trường hợp Quý Cơ quan có nhu cầu tập huấn về nội dung này, vui lòng liên hệ Phòng Chính sách và Pháp luật của ENV qua số điện thoại 0865.242.882.

HÃY ĐỂ NHỮNG CÁ THỂ GẤU NUÔI CÒN LẠI TẠI VIỆT NAM ĐƯỢC “NGHỈ HƯU”

Trong năm 2023, đã có 19 cá thể gấu được chủ nuôi chuyển giao đến các trung tâm cứu hộ trên cả nước. Hầu hết những cá thể gấu còn lại tại các cơ sở đều phải trải qua phần lớn cuộc đời trong chuồng cũi chật hẹp và thường xuyên bị chủ nuôi trích hút mật.

ENV cho rằng, sau hơn 20 năm bị nuôi nhốt và đối xử tàn nhẫn, khoảng 200 cá thể gấu còn lại tại các cơ sở cần được chuyển giao đến các trung tâm cứu hộ để chúng được sống quãng đời còn lại trong môi trường tốt đẹp hơn, nơi chúng được chăm sóc, ăn uống đầy đủ, được tự do và tiếp xúc với đồng loại.

Tính đến cuối năm 2023, Hà Nội đang là địa phương có số lượng gấu bị nuôi nhốt lớn nhất cả nước với 106 cá thể tại 19 cơ sở tư nhân (chiếm hơn 50% tổng số gấu nuôi trên cả nước), chủ yếu tập trung tại huyện Phúc Thọ. Đứng sau Hà Nội là các tỉnh Đồng Nai, Nghệ An và Hải Phòng với số lượng gấu lần lượt là 17, 16 và 14 cá thể.

Thời gian đếm ngược đến ngày chấm dứt hoàn toàn hoạt động nuôi nhốt gấu càng đến gần cũng là lúc chúng ta càng cần quyết tâm không bồi thường cho chủ gấu và ngay lập tức triển khai các hoạt động cần thiết để chuyển giao toàn bộ số gấu còn lại đến các trung tâm cứu hộ.

KHÔNG TRẢ TIỀN CHO CHỦ GẤU ĐỂ CHUYỂN GIAO GẤU

Việc các chủ gấu mua và nuôi nhốt trái phép các cá thể gấu từ khi còn nhỏ là hành vi vi phạm pháp luật về bảo vệ ĐVHD. Tuy nhiên, trong bối cảnh số lượng gấu nuôi nhốt tăng lên đáng kể, trong những năm 2005-2006, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Bộ NNPTNT) đã nỗ lực thực hiện các giải pháp quản lý với mục tiêu chấm dứt hoạt động nuôi nhốt gấu lấy mật tại Việt Nam. Từ đó, khoảng 4.300 cá thể gấu nuôi nhốt đã được đăng ký và gắn chip để quản lý tại Việt Nam. Việc đăng ký quản lý gấu nuôi không đồng nghĩa với việc công nhận quyền sở hữu hợp pháp gấu của các chủ nuôi bởi các cá thể này đều không có giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp theo quy định của pháp luật. Về nguyên tắc, thậm chí các chủ nuôi gấu còn hoàn toàn có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự về hành vi mua bán gấu trái phép.

Với mục đích kiếm thêm lợi nhuận từ các cá thể gấu đang nuôi nhốt, một số chủ nuôi hiện vẫn yêu cầu được “bồi thường” từ Nhà nước để chuyển giao gấu đến trung tâm cứu hộ. Tuy nhiên, bồi thường cho chủ nuôi đã, đang và sẽ không bao giờ là một lựa chọn đúng đắn. Việc Nhà nước trả tiền để “mua” những cá thể gấu có nguồn gốc bất hợp pháp sẽ không xảy ra, cũng tương tự như việc cơ quan chức năng sẽ không bao giờ “mua” lại chiếc xe máy mà một đối tượng đã trộm cắp.

ENV trân trọng ghi nhận nỗ lực chấm dứt tình trạng nuôi nhốt gấu lấy mật ở Việt Nam của Bộ NNPTNT hơn 18 năm qua. Cùng với hỗ trợ gắn chip quản lý gấu nuôi nhốt từ Tổ chức Động vật Thế giới (WAP) trong những năm 2005-2006, tổng số gấu bị nuôi nhốt tại Việt Nam đã giảm đáng kể, từ 4.300 cá thể năm 2005 xuống còn chỉ khoảng 200 cá thể như hiện nay.

Tuy nhiên, đã đến lúc cơ quan chức năng tại các địa phương cần có giải pháp cấp bách để sớm chấm dứt hoàn toàn hoạt động nuôi nhốt gấu lấy mật trên địa bàn. Để đạt được mục tiêu này, các cơ quan chức năng cần tịch thu gấu bị nuôi nhốt, buôn bán trái phép và tiếp tục thuyết phục các chủ nuôi tự nguyện chuyển giao gấu cho các trung tâm cứu hộ mà không đòi bồi thường.

XÓA BỎ HOẠT ĐỘNG BÁN RONG RỪA TRÊN ĐƯỜNG PHỐ TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH VÀ CÁC TỈNH LÂN CẬN

Hoạt động bán rong rùa trên đường phố vẫn diễn biến phức tạp tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam. Mỗi ngày, đường dây nóng miễn phí 1800-1522 của ENV đều tiếp nhận tin báo từ người dân phản ánh tình trạng này. Các cơ quan chức năng đã gặp không ít khó khăn khi xử lý hoạt động bán rong rùa vì các đối tượng bán hàng rong khá cơ động và thường xuyên di chuyển. Tuy vậy, ENV vẫn ghi nhận nhiều thành công của các cơ quan chức năng trong việc phát hiện và xử lý các đối tượng thường xuyên bán rong rùa trên đường phố.

Nhiều người đang đặt ra câu hỏi về nguyên nhân khiến tình trạng bán rong rùa vẫn kéo dài?

Mới đây, nhờ sự nhất quán và kiên trì vào cuộc của các cơ quan chức năng, chính quyền một quận trên địa bàn thành phố Hà Nội đã thành công chấm dứt tình trạng buôn bán rùa để phóng sinh xung quanh một ngôi chùa. Tương tự như vậy, ENV tin rằng tình trạng bán rong rùa ở Thành phố Hồ Chí Minh hoàn toàn có thể được giải quyết triệt để nếu các cơ quan chức năng quyết tâm hành động tới cùng để chấm dứt tình trạng này.

Các cơ quan chức năng cần xác định cụ thể đối tượng và lưu trữ thông tin về việc khuyến cáo đối tượng dù bằng văn bản hay lời nói. Một khi đối tượng đã bị cảnh cáo mà vẫn tiếp tục vi phạm thì cách thức xử lý sẽ không chỉ dừng lại ở việc thu giữ rùa mà còn có thể là xử phạt vi phạm hành chính đối tượng. Nếu đối tượng đó còn tiếp tục vi phạm thì đối tượng cần phải đối diện với những hậu quả pháp lý nghiêm trọng hơn.

Việc xử lý theo trình tự như vậy sẽ gia tăng rủi ro của hoạt động bán rong rùa và khiến phần lớn các đối tượng bán rong chấm dứt hoạt động mang tính “rủi ro cao” này. Tuy nhiên, nếu các đối tượng buôn bán không phải đối diện với những hậu quả pháp lý nhất định, tình trạng bán rong rùa sẽ vẫn còn tiếp diễn.

Nguyên tắc xử lý hoạt động bán rong rùa:

1. Luôn xác định đối tượng thực hiện hoạt động;
2. Luôn thu giữ rùa;
3. Luôn khuyến cáo đối tượng buôn bán về các hậu quả pháp lý tăng nặng hơn nếu họ tái phạm.

Khi nhận thấy rủi ro, hoạt động bán rong rùa có thể chấm dứt tạm thời vì những người bán hàng rong thường cho rằng hoạt động giám sát của cơ quan chức năng sẽ chỉ kéo dài trong một khoảng thời gian nhất định. Vì vậy việc giám sát thường xuyên sau khi xử lý thành công các vụ việc bán rong rùa trên đường sẽ khiến các đối tượng bán rong ý thức được thái độ quyết liệt của các cơ quan chức năng và từ đó từ bỏ hoạt động này.

Quý Cơ quan có thể liên hệ với ENV để được hỗ trợ xử lý hiệu quả tình trạng bán rong rùa trên đường phố.

NHỮNG THÀNH TÍCH NỔI BẬT TRONG NỖ LỰC BẢO VỆ ĐVHD

Phòng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về môi trường - Công an tỉnh Nghệ An

2023

Đã bắt giữ thành công một ‘đầu nậu’ buôn bán ĐVHD lớn và thu giữ 75 cá thể rùa đầu to.

Đội 3, Phòng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về môi trường - Công an Thành phố Hà Nội

2023

Đã bắt giữ thành công một đối tượng chuyên buôn bán ĐVHD trên không gian mạng và thu giữ hơn 4kg ngà voi cũng như một số sản phẩm ĐVHD khác.

Phòng Cảnh sát phòng, chống tội phạm về môi trường - Công an tỉnh Cao Bằng

2023

Đã phát hiện và thu giữ 132 cá thể ĐVHD ngoại lai bao gồm nhiều loài nguy cấp cũng như bắt giữ 03 đối tượng có liên quan.

Chi cục Kiểm lâm thành phố Hải Phòng

2023

Đã kiên trì, nỗ lực thuyết phục thành công một chủ nuôi chuyên giao gấu cho Nhà nước vào tháng 4/2023.

Tòa án và Viện kiểm sát thành phố Đà Lạt

2023

Đã đề xuất và áp dụng hình phạt 15 tháng tù cho một đối tượng chuyên quảng cáo, buôn bán ĐVHD trên không gian mạng sau khi đối tượng này bị phát hiện buôn bán trái phép 20 móng gấu chó. Đây là án phạt tù đầu tiên đối với một đối tượng buôn bán ĐVHD trên không gian mạng tại Đà Lạt.

Chi cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam

2023

Đã có thành tích nổi bật toàn diện trong công tác xử lý các vi phạm về ĐVHD do người dân thông báo trong năm 2022. Những thành công của Chi cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam không những góp phần vào nỗ lực ngăn chặn tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép trên cả nước mà còn tăng cường mối quan hệ phối hợp giữa người dân và cơ quan thực thi pháp luật trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD.

Chi cục Kiểm lâm tỉnh Thái Nguyên

2023

Đã có những nỗ lực bền bỉ và thành công trong việc vận động một chủ nuôi trên địa bàn tự nguyện chuyển giao 06 cá thể hồ Đông Dương cho Nhà nước cũng như thực hiện các biện pháp cần thiết để đảm bảo hoạt động chuyển giao các cá thể hồ diễn ra nhanh chóng và an toàn.

Đồn Biên phòng Tổng Cột

2023

Đã bắt giữ 08 đối tượng vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã, thu giữ thành công tổng cộng 93 cá thể ĐVHD trong hai vụ việc.

Tòa án và Viện kiểm sát huyện Quỳnh Hợp

2023

Đã đề xuất và áp dụng hình phạt 13 tháng tù cho một đối tượng chuyên buôn bán ĐVHD trên không gian mạng bị phát hiện với tang vật là 11 móng gấu chó.

Tòa án nhân dân huyện Thăng Bình

2023

Đã áp dụng bản án 10 năm tù cho đối tượng chuyên buôn bán rùa sau khi đối tượng bị phát hiện buôn bán trái phép rùa và nhiều loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm khác.

Công an huyện Mường La

2023

Đã kịp thời phát hiện, làm rõ vi phạm của một đối tượng chuyên quảng cáo bán sản phẩm ĐVHD trên không gian mạng và tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh Sơn La xử phạt vi phạm hành chính đối tượng 85 triệu đồng về hành vi quảng cáo ‘hàng cấm’.

Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về tham nhũng, kinh tế và buôn lậu - Công an tỉnh Nghệ An

2023

Đã tích cực trình sát, nắm bắt thông tin từ đó phát hiện, thu giữ tổng khối lượng hơn 5,3 tấn vảy tê tê trong hai vụ việc vào tháng 8/2023 và tháng 10/2023, đồng thời bắt giữ 04 đối tượng liên quan.

KHUYẾN CÁO THỰC THI PHÁP LUẬT

HỒ SƠ “ĐỐI TƯỢNG QUẢNG CÁO, BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ CẦN ƯU TIÊN XỬ LÝ TẠI VIỆT NAM”

Hồ sơ “Đối tượng quảng cáo, buôn bán động vật hoang dã cần ưu tiên xử lý tại Việt Nam” là chuỗi tài liệu mang tính cảnh báo được ENV xây dựng và chia sẻ đến lãnh đạo các địa phương hằng quý. Mỗi hồ sơ sẽ bao gồm tên và thông tin của những đối tượng thường xuyên có các hành vi vi phạm về ĐVHD, bất chấp những nỗ lực của các cơ quan chức năng và các đơn vị khác. Các đối tượng được liệt kê trong hồ sơ có thể là những đối tượng chuyên quảng cáo, buôn bán ĐVHD trên không gian mạng; chủ nhà hàng thường xuyên có hoạt động kinh doanh ĐVHD; chủ cơ sở nuôi nhốt gấu có hoạt động trích hút, buôn bán mật gấu hoặc những đối tượng khác.

Trong tài liệu này, ENV liệt kê các đối tượng theo tỉnh/thành phố cư trú kèm theo thông tin chung về đối tượng và sơ lược quá trình thực hiện các hành vi có dấu hiệu vi phạm. Hồ sơ này sẽ chỉ cung cấp thông tin tổng quát về các đối tượng. Thông tin chi tiết hơn về các đối tượng này cùng bằng chứng về hành vi có dấu hiệu vi phạm đã được ENV chuyển giao đầy đủ cho các cơ quan thực thi pháp luật có liên quan trước đó. Đặc biệt, các đối tượng sẽ chỉ được xóa tên trong những Hồ sơ phát hành tiếp theo khi ENV có căn cứ cho rằng đối tượng đã chấm dứt hoàn toàn hành vi vi phạm pháp luật về ĐVHD.

Thông qua việc phát hành định kỳ tài liệu cảnh báo này, ENV mong muốn nhận được sự quan tâm của lãnh đạo các địa phương trong công tác xử lý các đối tượng thường xuyên và liên tục có hành vi vi phạm về ĐVHD trên địa bàn. ENV hi vọng lãnh đạo các địa phương chỉ đạo các cơ quan chức năng có liên quan khẩn trương, kiên quyết xử lý các đối tượng vi phạm, qua đó đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật cũng như răn đe các hành vi vi phạm có tính chất tương tự.

ENV sẽ ghi nhận nỗ lực của các cơ quan thực thi pháp luật địa phương trong việc bắt giữ và xử lý thành công những đối tượng vi phạm này trong một báo cáo hằng năm được ENV phát hành để đánh giá mức độ hiệu quả của các địa phương trong công tác đấu tranh với vi phạm về ĐVHD.

CẦN QUAN TÂM BẢO VỆ LOÀI RỪA NÚI VIỄN

Loài rùa núi viễn (*Manouria impressa*) đang cần được quan tâm bảo vệ hơn nữa. Hiện tại, loài này chưa được liệt kê trong Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ theo quy định của pháp luật nhưng đang còn số lượng rất ít trong tự nhiên. Theo các quy định hiện hành của pháp luật, loài này vẫn được phép kinh doanh nếu đảm bảo nguồn gốc hợp pháp và điều này là chưa đủ để bảo vệ được rùa núi viễn. Không những vậy, tại một số địa phương, các cơ quan chức năng cũng đã và đang cấp phép cho một số cơ sở nuôi thương mại “nhân giống và kinh doanh” loài này.

Rùa núi viễn là một loài rùa cạn sống trong môi trường núi âm và lạnh. Chúng không thể sống tốt trong điều kiện nuôi nhốt.

Dưới đây là các lý do không thể nuôi thương mại rùa núi viễn:

Rùa núi viễn không sống tốt trong điều kiện nuôi nhốt. Mặc dù một số cơ sở nuôi thương mại có thể đã làm giả giấy tờ để chứng minh việc nhân giống và nuôi được loài này trong môi trường có kiểm soát nhưng các cơ quan chức năng cần lưu ý rằng loài này dễ bị căng thẳng, nhạy cảm với môi trường và có chế độ ăn đặc biệt. Hầu hết các cá thể đều sẽ chết trong môi trường nuôi nhốt trong vài tháng, thậm chí là ở các trung tâm cứu hộ và loài này cũng không sinh sản trong môi trường nuôi nhốt. **TẤT CẢ** các cá thể rùa núi viễn được buôn bán trên thị trường đều có nguồn gốc từ tự nhiên, các giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp của chúng từ cơ sở nuôi (nếu có) nhiều khả năng là giả mạo.

Các hành động cần thực hiện:

1. Tịch thu ngay khi phát hiện rùa núi viễn.
2. Tham vấn ý kiến các chuyên gia tại Trung tâm Bảo tồn Rùa – Vườn Quốc gia Cúc Phương, Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội hoặc Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật để bảo quản và xử lý các cá thể đã thu giữ.
3. Xem xét thêm rùa núi viễn vào Danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ để nâng cấp mức độ bảo vệ loài này
4. Không nên cấp phép cho các cơ sở đăng ký nuôi thương mại loài này.

HOẠT ĐỘNG CỦA PHÒNG BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ ENV NĂM 2023

Phòng bảo vệ ĐVHD của ENV mỗi ngày tiếp nhận trung bình 9 vụ việc mới do người dân thông báo qua Đường dây nóng bảo vệ ĐVHD 1800-1522. Sau khi tiếp nhận thông tin của người dân, các cán bộ có kinh nghiệm của ENV sẽ liên hệ với cơ quan chức năng để chuyển giao thông tin vi phạm và theo dõi, cập nhật kết quả xử lý cuối cùng vào Cơ sở dữ liệu các vi phạm về ĐVHD của ENV. Trong trường hợp đối tượng vi phạm có hành vi quảng cáo hoặc rao bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm, ENV sẽ phối hợp chia sẻ thông tin và trực tiếp hỗ trợ các cơ quan chức năng trong công tác phát hiện, bắt giữ các đối tượng vi phạm cũng như tịch thu tang vật ĐVHD.

Trong năm 2023, ENV đã ghi nhận tổng cộng **3.595** vụ việc về ĐVHD, trong đó bao gồm **11.790** vi phạm riêng lẻ. Những vụ vi phạm này gồm **226** vụ buôn lậu, **2.494** vụ buôn bán và quảng cáo ĐVHD và **740** vụ nuôi nhốt, tàng trữ ĐVHD, chủ yếu là các trường hợp nuôi nhốt ĐVHD còn sống.

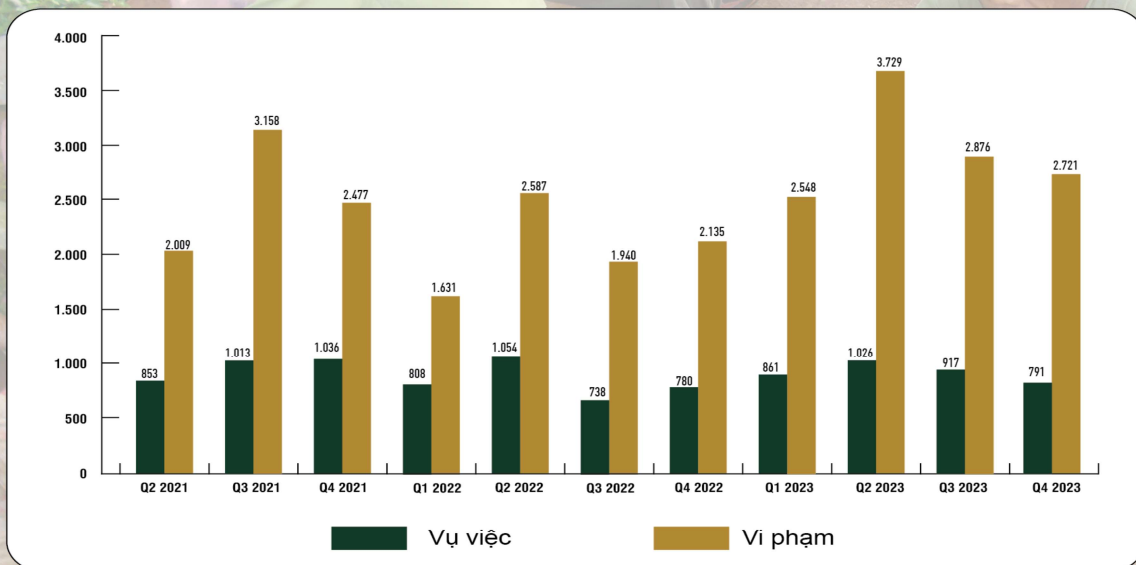
55,3% trên tổng số **2.199** vụ vi phạm được người dân phát hiện và chuyển giao thông tin đến Đường dây nóng của ENV có kết quả xử lý thành công. Một vụ việc được coi là xử lý thành công nếu cơ quan chức năng tịch thu được tang vật ĐVHD; đối tượng bị phát hiện, bắt giữ và truy cứu trách nhiệm hình sự/xử phạt vi phạm hành chính theo quy định; hoặc đối tượng chủ động chấp hành pháp luật sau khi được cơ quan chức năng hoặc ENV tuyên truyền, khuyến cáo.

Cũng trong năm 2023, với sự hỗ trợ của ENV, các cơ quan chức năng đã tịch thu hoặc tiếp nhận chuyển giao **2.517** cá thể ĐVHD còn sống bao gồm **139** cá thể khỉ, **06** cá thể hổ, **08** cá thể gấu ngựa, **976** cá thể rùa cạn, rùa nước ngọt, **11** cá thể rái cá, **04** cá thể vượn, **1.156** cá thể chim và nhiều loài ĐVHD khác.

Ngoài ra, **1.832** vụ việc liên quan đến các đối tượng quảng cáo bán ĐVHD trên Internet đã được xử lý thành công nhờ sự can thiệp của các cơ quan chức năng, tự nguyện tuân thủ của người vi phạm sau khi tiếp nhận khuyến cáo chấp hành pháp luật của ENV và/hoặc sự phối hợp của các đơn vị cung cấp mạng xã hội, trang thông tin điện tử.

Kể từ khi thành lập năm 2005, Phòng bảo vệ ĐVHD của ENV đã ghi nhận tổng cộng **29.041** vụ việc, trong đó bao gồm **84.376** vi phạm riêng lẻ.

ENV trân trọng cảm ơn các cơ quan kiểm lâm, công an và cơ quan chức năng có liên quan và đặc biệt là cộng đồng đã đồng hành cùng ENV trong nỗ lực bảo vệ ĐVHD và góp phần thực hiện cam kết của Việt Nam trong công tác bảo vệ đa dạng sinh học toàn cầu.

Tổng số vụ việc và vi phạm ENV đã ghi nhận trong giai đoạn 2021 - 2023

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. ENV đấu tranh ngăn chặn tình trạng buôn bán trái phép ĐVHD và hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết phải bảo vệ thiên nhiên và các loài ĐVHD. Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, ENV mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng, giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài ĐVHD đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới.

LĨNH VỰC HOẠT ĐỘNG CỦA ENV

Từ năm 2007, ENV tập trung vào ba lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược nhằm ngăn chặn hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép bao gồm:

- Hỗ trợ đóng góp ý kiến để tăng cường thể chế, khắc phục các lỗ hổng pháp luật, phát triển các chính sách hiệu quả và thúc đẩy quá trình ra quyết định có liên quan tới bảo vệ ĐVHD.
- Hỗ trợ tăng cường thực thi pháp luật thông qua việc cung cấp thông tin và khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng cùng chung tay ngăn chặn tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép.
- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD thông qua các chiến dịch dài hạn nhằm thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng.

ENV chân thành cảm ơn sự hỗ trợ của các đối tác:

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Địa chỉ: Phòng 1701 (Tầng 17), tòa nhà 17T5, Hoàng Đạo Thúy, Hà Nội
Điện thoại: 024 6 28 15424
Fax: 024 6 28 15423
Email: env@fpt.vn
Website: www.thiennhien.org

- ENV hành động vì động vật hoang dã
- Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên
- [env.hanhdongvidongvathoangda](https://www.instagram.com/env.hanhdongvidongvathoangda)